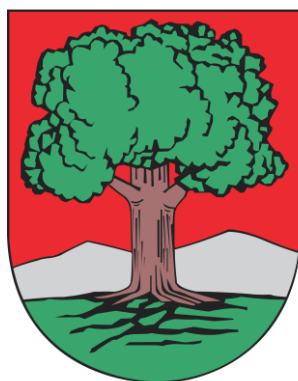

Renata Małycha - Duda, Grażyna Nawrocka

Moje Miasto - Wałbrzych

**Zeszyt ćwiczeń do edukacji regionalnej
w klasach II - III szkoły podstawowej**

Wałbrzych 2010

Użyte w zeszycie ćwiczeń symbole Miasta - za zgodą
Urzędu Miasta Wałbrzycha.

Korekta językowa: Jolanta Bilkiewicz

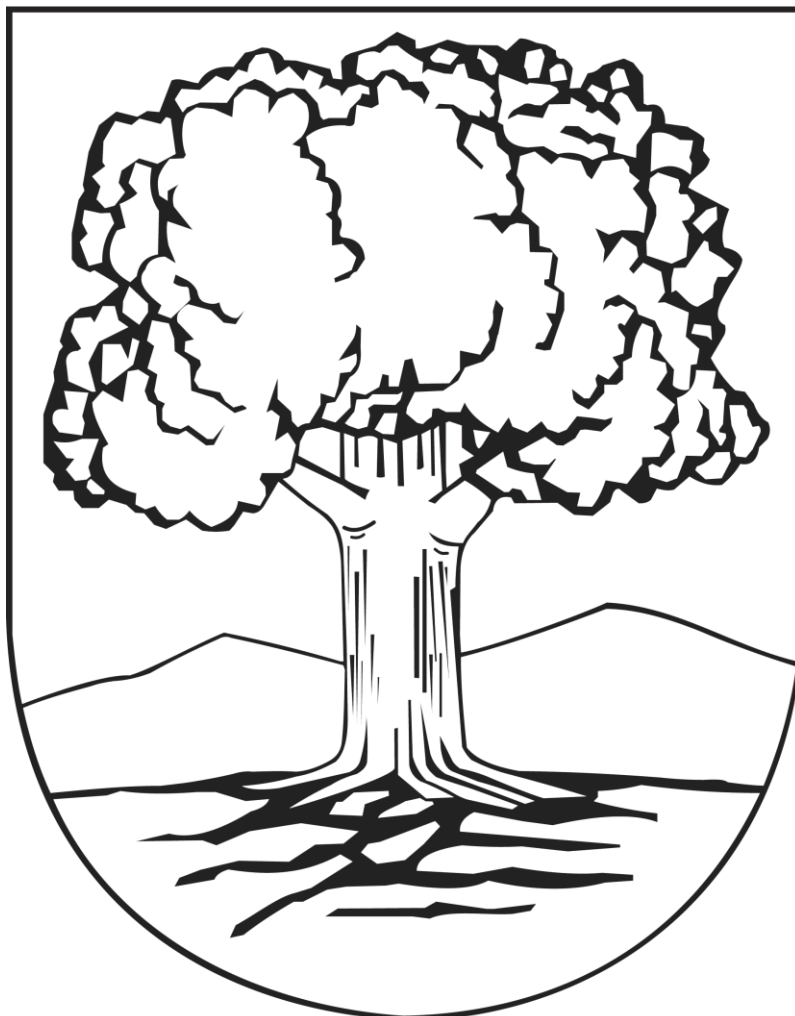

Herb Wałbrzycha

Herb to zbudowana według ściśle określonych zasad oznaka osoby, rodziny, rodu, miasta lub państwa. Głównym elementem herbu jest tarcza z godłem herbowym. [Źródło: Podręczny ilustrowany leksykon ucznia]

1. Pokoloruj herb Wałbrzycha według podanego kodu:

- korona dębu - zielona
- dolne pole - zielone
- tło - czerwone
- góry - szare
- pień - brązowy

2. *Przeczytaj zdania opisujące herb naszego miasta. W miejscu kropek wpisz właściwe wyrazy z ramki.*

Tarcza herbowa ma kolor

Widać na niej potężne drzewo o koronie

i pniu.

..... rośnie na murawie.

W tle widoczne są góry.

brązowym ✦ świerk ✦ czerwony ✦ dąb
zielonej ✦ czarne ✦ szare ✦ granatowy

Czy wiesz, że ...

Miasto Wałbrzych posiada pieczęć urzędową?

Jest ona okrągła z wizerunkiem herbu pośrodku i nazwą „ Miasto Wałbrzych”.

Umieszcza się ją tylko na bardzo ważnych dokumentach.

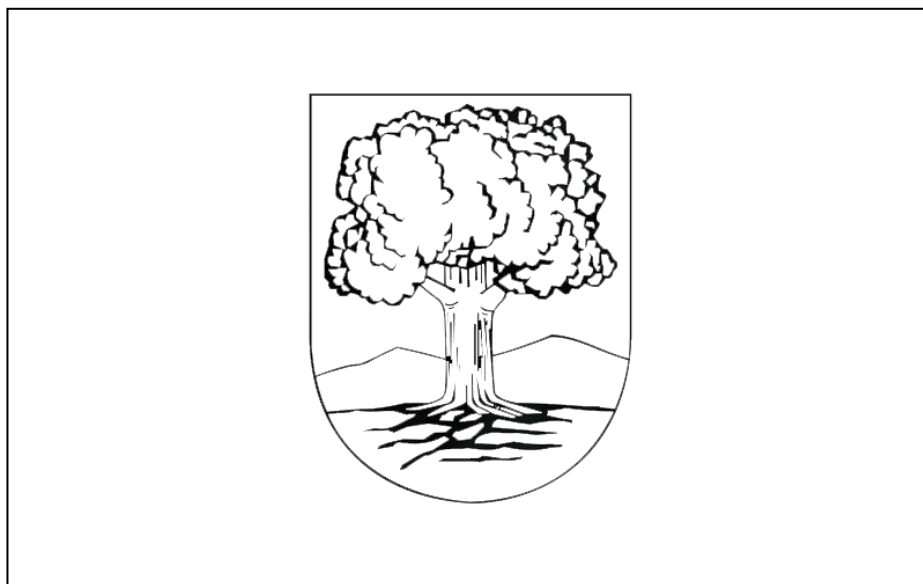

Flaga Wałbrzycha

Flaga naszego miasta ma kolor zielony, a pośrodku znajduje się herb Wałbrzycha.

1. Pokoloruj flagę zgodnie z opisem.

2. Uzupełnij zdania wyrazami z ramki.

Mieszkamy w Mieszkańcy naszego miasta
to..... Moja koleżanka jest
My jesteśmy

wałbrzyszanami • wałbrzyszanką • Wałbrzychu • wałbrzyszanie

Uwaga! Nazwy mieszkańców miast piszemy małą literą.

Warto wiedzieć, że ...

Flaga miasta używana jest podczas uroczystości państwowych, miejskich, regionalnych. Można ją zobaczyć na budynkach Urzędu Miejskiego. Flaga miasta znajduje się w gabinecie Prezydenta Miasta.

Hejnał Wałbrzycha

Hejnał to dźwiękowy symbol naszego miasta. Może być odgrywany przez trębacza lub odtwarzany z urządzeń elektroakustycznych.

Rozbrzmiewa cztery razy dziennie z wieży ratuszowej, w nawiązaniu do tradycji grania hejnału na cztery strony świata.

To jest zapis nutowy.

Hejnał Wałbrzycha

Patrycja Noskowiak

Dokończ zdania.

Zapis nutowy naszego hejnału rozpoczyna się od dźwięku

Skomponowała go

Ten utwór składa się ztaktów.

Dzielnice Wałbrzycha

W naszym mieście jest wiele dzielnic. Najstarsza z nich to Śródmieście. Tu znajduje się wiele zabytków, biur i urzędów. Znajdź na planie Wałbrzycha nazwy dzielnic i napisz je w kolejności alfabetycznej.

Dzielnice Wałbrzycha w kolejności alfabetycznej:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj pytania i napisz odpowiedzi całym zdaniem.

Jak nazywa się dzielnica, w której mieszkasz?

.....

.....

Jak nazywa się dzielnica, gdzie znajduje się najwięcej wieżowców?

.....

.....

Jak nazywa się najstarsza dzielnica Wałbrzycha?

.....

.....

Zapamiętaj!

Nazwy dzielnic piszemy wielką literą.

Władze Miasta

Ratusz to siedziba władz Miasta. W Polsce często ratusz, jako budynek, nazywany był magistratem, stąd nazwa placu, przy którym znajduje się Ratusz - plac Magistracki.

1. Z każdego szeregu wykreśl co drugą literę. Pozostałe litery utworzą nazwy władz Miasta.

P	I	R	O	E	N	Z	L	Y	W	D	O	E	R	N	I	T	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

R	W	A	L	D	I	A	S
---	---	---	---	---	---	---	---

M	L	I	K	E	S	J	A	S	W	K	N	A	G
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

2. Uzupełnij zdania:

Władze Wałbrzycha to

i

W skład wchodzi 25 radnych, którzy zostali wybrani przez mieszkańców w wyborach samorządowych.

Prezydentem Miasta Wałbrzycha jest

.....

Historia Wałbrzycha

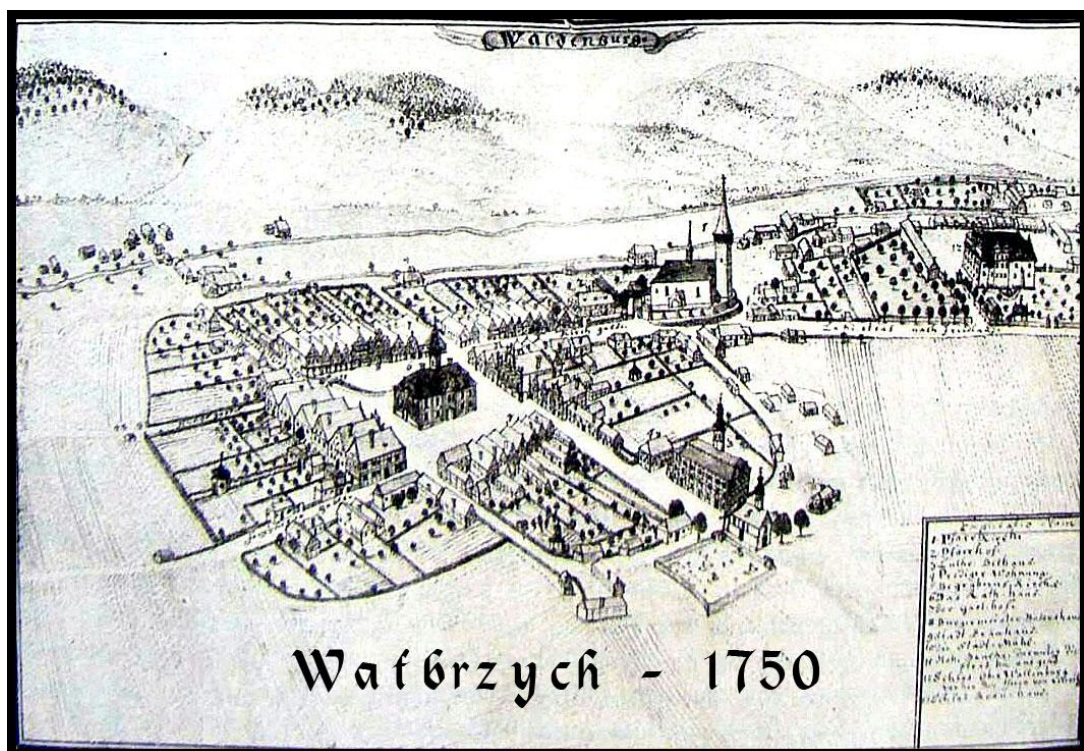
Początki Wałbrzycha sięgają co najmniej 1191 roku. Była to najpierw leśna osada, której mieszkańcy zajmowali się myślistwem, bartnictwem, a później także rolnictwem.

Prawdopodobnie nazwa Wałbrzych powstała od nazwy w języku niemieckim – Waldenburg – oznaczającej *leśny gród*.

Z czasem osada przekształciła się w gród warowny, a już w 1426 roku Wałbrzych posiadał prawa miejskie. Swoim wyglądem nie przypominał jednak miasta. W centrum znajdował się Rynek, w tym samym miejscu, co dzisiejszy, a dookoła stały drewniane domki. Do każdego z nich przylegała stodoła, stajnia, a za nimi rozciągał się ogród i pola.

Od początków swego istnienia Wałbrzych leżał w pobliżu ważnych szlaków handlowych, które prowadziły do Wrocławia, Strzegomia i Świdnicy oraz do Czech.

Na jego rozwój i pozycję miały wpływ handel i rzemiosło. Rozwój gospodarczy miasta nastąpił w XV i XVI wieku. Początkowo związany był z tkactwem. W 1561 roku powstała pierwsza kopalnia węgla kamiennego. Od tego czasu nastąpił rozkwit górnictwa węglowego, które pozostało główną gałęzią przemysłu aż do końca XX wieku.

Odpowiedz na pytania:

W którym roku Wałbrzych miał już prawa miejskie?

.....

.....

Dokąd prowadziły szlaki handlowe przebiegające w pobliżu Wałbrzycha?

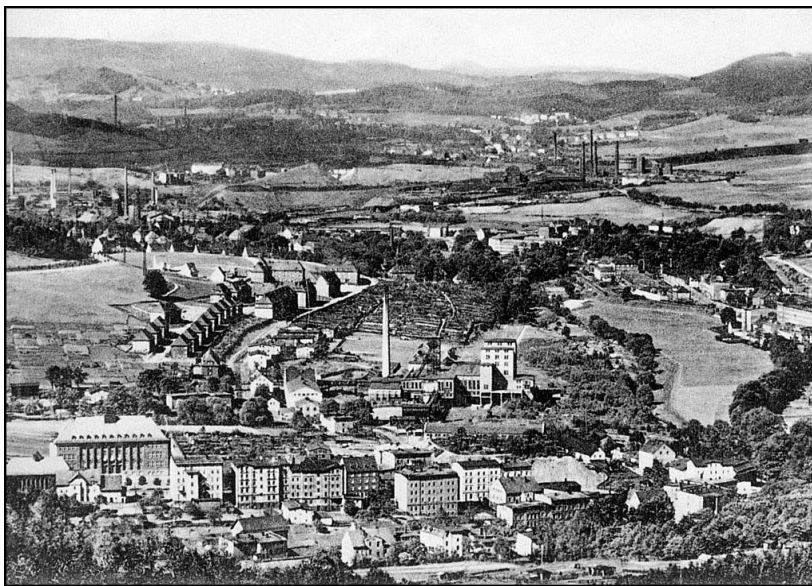
.....

.....

W którym roku powstała pierwsza kopalnia węgla kamiennego?

.....

.....

Warto wiedzieć, że ...

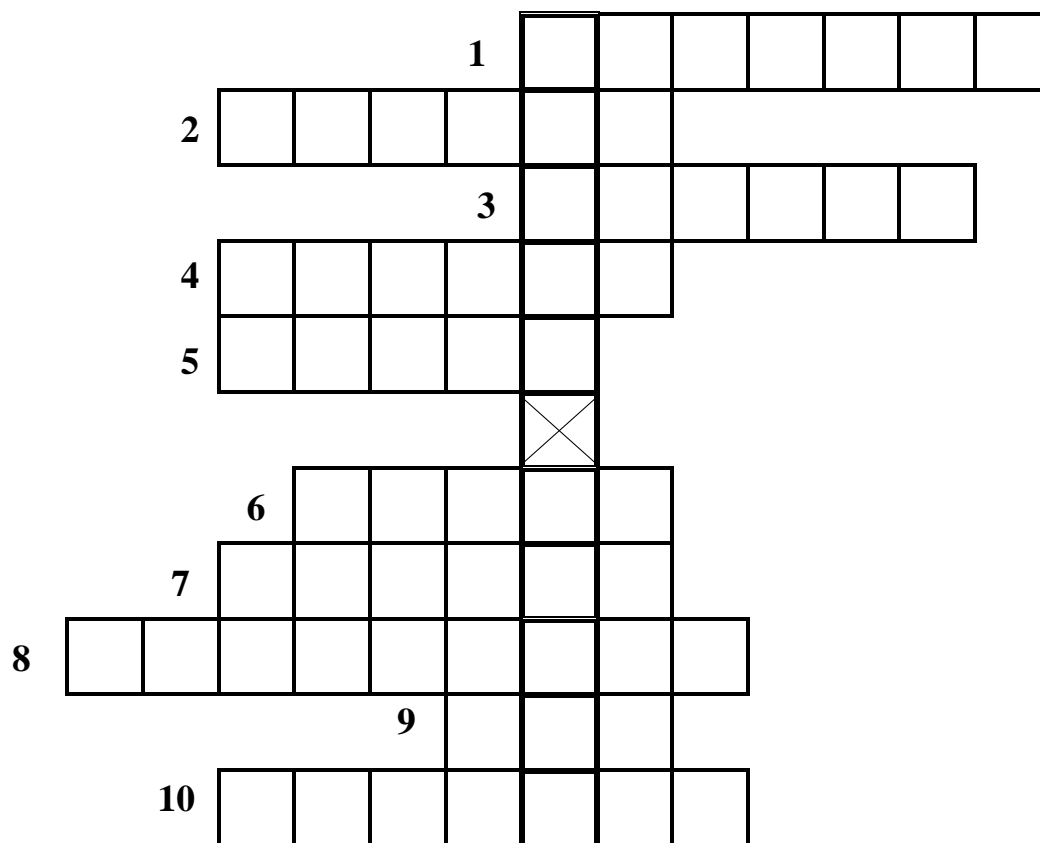
- ✓ *Powstało wiele legend na temat dziejów naszego miasta. Można je przeczytać w książce pt. „**Baśniowy Wałbrzych**”, która została wydana w 2009 roku i znajduje się w bibliotece „Pod Atlantami”. Autorkami legend są - Danuta Orska i Liliana Wiercińska - Gronuś.*

- ✓ *Jeden wiek to 100 lat.*

Zabytki Wałbrzycha

Wpisz do krzyżówki brakujące litery i odczytaj hasło. Uzupełnij zdanie.

1. Kolor flagi Wałbrzycha.
2. Sygnał wygrywany na trąbce; można go usłyszeć z ratuszowej wieży.
3. Małe miasteczko - duże...
4. Wydobywano go kiedyś w wałbrzyskich kopalniach.
5. Miejsce, gdzie odbywają się targi lub centralny plac miasta.
6. Pełcznica to, która przepływa przez Wałbrzych.
7. Siedziba władz miejskich.
8. Na przykład Stary Zdrój, Podzamcze...
9. Drzewo w herbie Wałbrzycha.
10. Znany kościół pod wezwaniem świętych Aniołów.....

W Wałbrzychu jest wiele zabytków. Jednym z najbardziej znanych jest

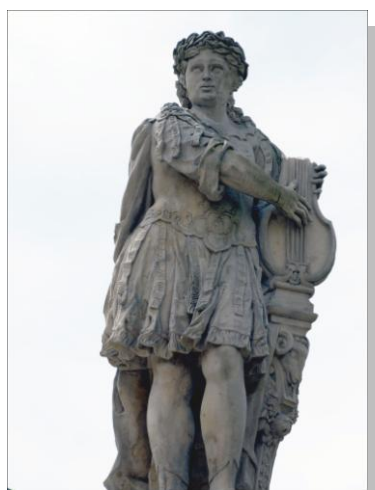
.....

Zamek Książ

Zamek Książ jest trzecim co do wielkości zamkiem w Polsce. Został wzniesiony w końcu XIII wieku przez Bolka I – księcia świdnicko – jaworskiego. W miarę upływu czasu był rozbudowywany przez kolejnych właścicieli. Książ jest pięknym dużym zamkiem. Ma ponad 400 komnat, a w nich około 200 kominków.

Czy znasz te budowle?

Podpisz zdjęcia przedstawiające zabytki Wałbrzycha. Możesz skorzystać z wyrazów w ramce.

.....

.....

kamienica (dom) „Pod Kotwicą”, kamienica (dom) „Pod Atlantami”

Krajobraz Wałbrzycha

Wałbrzych to miasto położone nad rzeką Pełcznicą w Górach Wałbrzyskich. Leży na wysokości 350 - 500 m n.p.m. Najwyższym szczytem Gór Wałbrzyskich jest góra Borowa - 853 m n.p.m.

1. Pokoloruj na zielono elementy krajobrazu stworzone przez przyrodę, a na czerwono - przez człowieka.

drogi	rzeka	zwierzęta żyjące na wolności	domy	ulice
-------	-------	------------------------------	------	-------

linie kolejowe	ogrody	skały	parki	mosty
----------------	--------	-------	-------	-------

dziko rosnące rośliny

2. Jaki jest krajobraz Wałbrzycha?

Otocz pętlą poprawne określenia i uzupełnij zdanie.

Krajobraz - równinny, pagórkowaty, górski, naturalny,
przekształcony przez człowieka.

Krajobraz Wałbrzycha jest,

.....

3. Wykonaj widokówkę z krajobrazem najbliższej okolicy.

Województwo dolnośląskie

Wałbrzych jest drugim, co do wielkości miastem Dolnego Śląska. Liczba jego mieszkańców to ponad 120 tysięcy.

1. Pokoloruj kontur województwa, w którym mieszkasz.

Mapa Polski

Mapa konturowa
Polski

2. Ułóż zdania z rozsypanek wyrazowych i zapisz je w wyznaczonych miejscach.

na 16 województw.	podzielona	Polska	jest
-------------------	------------	--------	------

.....

Województwo dolnośląskie	części Polski.	w południowo – zachodniej	leży
--------------------------	----------------	---------------------------	------

.....

składa się	Każde	z powiatów.	województwo
------------	-------	-------------	-------------

.....

Powiat wałbrzyski

Powiat składa się z gmin i miast.

1. Na mapie powiatu wałbrzyskiego odczytaj nazwy gmin i miast.

2. Uzupełnij zdania.

W skład powiatu wałbrzyskiego wchodzi następujące miasta i gminy:

.....

.....

.....

W bliskim sąsiedztwie Wałbrzycha znajduje się miasto

.....

Przyjeżdżają tam kuracjusze, ponieważ

.....

Źródło:

- ✓ Statut Miasta Wałbrzycha
- ✓ http://www.um.walbrzych.pl/strony/nasze_miasto_symbole.htm
- ✓ <http://www.zdik.walbrzych.pl/>
- ✓ <http://www.um.walbrzych.pl/mapa/index.htm>
- ✓ <http://www.powiat.walbrzych.pl/>
- ✓ <http://www.google.pl/>
- ✓ Foto - archiwum własne: Grażyna Nawrocka
- ✓ Foto - <http://wroclaw.hydral.com.pl/>
- ✓ Czajka S. *Przemiany Wałbrzycha*, Wydawca: Wałbrzyskie Towarzystwo Społeczno - Kulturalne, Wałbrzych 1985
- ✓ Orska D., Wiercińska - Gronuś L., *Baśniowy Wałbrzych*, Wydawca: Oddział Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana” w Wałbrzychu, Wałbrzych 2009